

LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN.

Verschijnt halfmaandelijks. Abonnementsprijs f 3.— per halfjaar.

De Vereeniging is opgericht in 1912 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernementsbesluit d.d. 31 Juli 1922, No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale ressorten te bevorderen

Commissie van Redactie: Drs. HERMEN KARTOWISASTRO, W. VAN DER PEYL en G. DE RAAD.

Redactie - Secretaris: H. OBBINK.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.

ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: LOCALE BELANGEN, POSTBOX 38, SEMARANG.

Vaste medewerkers: Mr. J. TEN BRINK, Mr. L. F. ENGELKES-NIX, Mr. Ch. M. J. HERCKENRATH, Mr. Th. A. M. HOOGVELT, Mr. M. D. DE JONG, Th. VAN KEMPEN, Dr. H. J. LEVELT, R. MARGONO, Mr. J. C. Th. PULL TER GUNNE, Mr. G. C. SUERMONDT. Voor locaal-technische aangelegenheden: Secretariaat Technische Commissie: van Ruijsdaelweg 2a, Bandoeng

Vertegenwoordiger in Nederland: J. J. G. E. RUCKERT, Burgemeester van Enschede.

Nieuwjaar 1938.

De steeds voortbruisende stroom van den tijd heeft het jaar 1937 medegevoerd in zijn vaart en het jaar 1938 heeft onder speelsch vuurwerk-geknetter hier en gevaarlijk kanongedonder ginds in het nabije China zijn intrede gedaan. En vanzelf richt de blik zich achterwaarts en voorwaarts.

Ook in onzen kring. Ook ten opzichte van wat op decentralisatie-gebied geschiedde en geschieden zal. Het eenvoudigste is altoos de blik achterwaarts. Hierbij geen speculatie, hierbij eenvoudig de vraag: „Wat is er geschied? Wat gebeurde er?”

En wanneer we dan zien, wat het jaar 1937 bracht, dan zien we wat de autonome ressorten betreft, allereerst dat het voorbij gegane jaar den colleges van dagelijksch bestuur bracht, dat bij hen kwam de bevoegdheid om ambtenaren te benoemen, te schorsen etc. Technisch misschien een verbetering bleek deze verandering al zeer spoedig hare bezwaren mede te brengen. Politiek die men de voordeur wees, kwam door de achterdeur binnen, en kritiek op de wijze van ontslag, benoeming etc. bleef niet achterwege. We kunnen objectief nog niet spreken van werkelijke verbetering van den bestaanden toestand, daartoe werd de nieuwe bevoegdheid door de colleges van dagelijksch bestuur nog met te weinig gratie gehanteerd. Niet altijd werd met behoorlijke tact gehandeld en niet altijd werden belangen van gedupeerden volledig in het oog gehouden. Er werd misschien rechtvaardigheid be-

dreven, doch barmhartigheid was soms ver te zoeken. Niet dat we direct terug willen naar den ouden toestand, maar reeds werd openbaar, dat in dit geval mindere bekendheid der besprekingen ook haar bezwaren heeft.

De benoeming van Dr. H. J. Levelt tot fungerend Adviseur der Decentralisatie vond ook in onzen kring algemeene waardeering. Voor het nieuwe jaar worde hem de kracht toegewenscht om fier en sterk de belangen van de decentralisatie, die werkelijk de mogelijkheid schept tot een zekere mate van autonomie, te verdedigen. Want in dit opzicht is veel te wenschen, weinig reëls overgebleven.

Nieuwe burgemeesters ontvingen de gemeenten Bandoeng, Cheribon en Buitenzorg. Terwijl de benoemingen, stuk voor stuk, getuigden van de zorg der Regeering om zeer bekwame mannen te kiezen en we inderdaad redenen hebben aan te nemen, dat Haar keuze niet ongerechtvaardigd was, bleek andermaal, dat Haar bijzondere voorkeur zich niet uitstrekt tot niet-ambtelijke figuren. Zij bleef zich afkeerig betoonen van, toonde zich in elk geval niet behept met voorliefde voor benoeming van inwoners der betreffende plaats tot burgemeester. Voor het idee om werkelijke burgervaders te benoemen in plaats van correct werkende ambtenaren schijnt de Regeering in dit opzicht niet veel te voelen. Hoe ver, hoe onnoemelijk ver zijn we te dezen opzichte verwijderd van de jaren 1915 en 1916.

Ook in ander opzicht duurde een onbevredi-

gende toestand voort. De worsteling van Bandoeng op belastinggebied kon niet tot oplossing worden gebracht, Semarang buiten eigen schuld in financiële misère gekomen zag zich onverdiend onder curateele gesteld, de burgemeester van het trotse Batavia moest financiële noodkreten slaken, en de hand der generale thesaurie blijft bij voortdurend zwaar drukken op gemeenten en provincies, en de sterke hand, die te dezen opzichte weder normale verhoudingen schept, kan alleen in den droom gezien worden. Schoone woorden aan het adres der autonome ressorten, vriendelijke waardeering genoeg, maar de daad, die eindelijk weder eenige elementaire vrijheid van beweging schenkt, bleef achterwege. Zoo wordt de werkelijke belangstelling voor decentralisatie verstikt bij groote groepen der bevolking. Men is vol zorg voor de verkiezing en benoeming der raadsleden, maar even groot is de zorg, dat men die verkozen of benoemde raadsleden eens te groote macht zouden kunnen verkrijgen. De grimmige schaduw der centrale bureaucratie verduistert elk uitzicht op een behoorlijke regeling der verhoudingen.

1937 bracht een saneering der N. V. Volkshuisvesting in zicht en strikt zakelijk valt dus eenige winst te boeken. Ook in meer algemeenen zin kwam eenig uitzicht op een regeling der financiële verhouding tusschen Land en Autonome Ressorten, maar wat tot dusver verluidde gaf weinig hoop. Wordt deze eenzijdig vastgesteld, dictatoriaal zonder inachtneming van de wezenlijke behoeften der ressorten, zonder vertrouwen in hun capaciteiten, zoo zal het laatste kwaad misschien erger zijn dan het eerste.

In de breedte werd het werk en de omvang der gebiedsdeelen met eigen financiën belangrijk uitgebreid. Instelling der groeps-gemeenschappen in de buitengewesten en medewerkzaamheid der gemeen-

ten inzake luchtbescherming getuigen beide van het feit, dat men den vorm der decentralisatie nog wel apprecieert mits maar in wezen geen wezenlijk gezag den autonomen ressorten blijft overgelaten.

Zoo zien we dan aan het eind van 1937, het begin van 1938 heden en toekomst der decentralisatie donker in. We hopen te donker maar we vreezen van niet. Zoolang er in Regeering en Volksraad geen wezenlijke macht gevonden wordt, in staat het drijven der ambtenaren te weerstaan en beziel met de ernstige lust om autonomie haar reële kans te laten, zoo lang zal de decentralisatie wetgeving weinig meer zijn dan een schijnvertooning. Zoo lang informeele commissies met exorbitante bevoegdheden allerlei krachten opeischen om hun opmerkingen te weerleggen, terwijl zij voor nuttiger arbeid konden worden gebezigd, blijft de toestand onbevredigend en zonder hoop op verbetering. De bureaucratische molen maalt lustig voort en de autonome ressorten houden geen macht en prestige over om waarlijk ten nutte der bevolking van hun ressort te arbeiden.

De Vereeniging voor Locale Belangen vierde haar 25-jarig bestaan op bescheiden misschien te bescheiden wijze. Maar in dit jaar vond zij de kracht om naar reorganisatie te streven. Moge het komende jaar deze reorganisatie zich zien voltooien en moge haar arbeid in het komende jaar voor tal van ressorten tot heil zijn. Verder spreken we den wensch uit, dat veel van wat we neerschreven, en wat we inderdaad op dit oogenblik niet anders inzien in het nieuwe jaar volkomen gelogenstraft wordt.

En voorts allen Raden, leden der Vereeniging voor Locale Belangen, abonné's op ons tijdschrift den ouden heilwensch voor het Nieuwe Jaar!

Bandoeng, 28 December 1937 G. DE RAAD.

Samenwerking van Rechtsgemeenschappen.

door

Mr. H. D. VAN WERKUM.

II

Het voornaamste obstakel voor eene behoorlijke samenwerking der moederlandsche gemeenten vormde de beslissing, gegeven bij K. B. van 29 October 1855 No. 45.

Er was door twee gemeenten een regeling gemaakt, betreffende een gemeenschappelijke openbare school en een gemeenschappelijke begraafplaats, waarbij o. m. was bepaald, dat het bestuur

en beheer zouden worden gevoerd door een commissie uit beide raden.

De Kroon achtte de instelling van een commissie van bestuur in strijd met de Gemeentewet, die voor het beheer van gemeentelijke huishoudelijke aangelegenheden zoodanig orgaan niet kent.

Deze beslissing is van verschillende zijden met klem bestreden, vooral door Mr. G. van Leyden,

Intercommunale rechtspersonen, acad. proefschr. Leiden 1909, blz. 82 e.v.

Regelingen krachtens art. 121, zoo is betoogd, betreffen niet de huishouding der gemeenten, omdat die huishouding beperkt is binnen de territoriale grenzen der gemeente. En bij een gemeenschappelijke regeling zou het te verzorgen belang juist buiten die grenzen reiken: de bij een dergelijke regeling belanghebbende gemeenten zouden beoogen een regeling te maken voor een grooter gebied dan elk harer afzonderlijk kan bestrijken. De conclusie is dan, dat de regeling van art. 121 omgaat buiten de bepalingen betreffende de gemeentelijke huishouding, dus niet wordt beheerscht door art. 144 Grw. en de daarop rustende voorschriften der Gw.: intusschen is zij niet in strijd met de Grondwet, daar deze in art. 142 bepaalt, dat de bevoegdheid der gemeentebesturen door de wet wordt geregeld, en derhalve aan die wet de vrijheid laat, om, voorzoover de Grondwet omtrent de bevoegdheid der gemeentebesturen geen beperkingen inhoudt, dezen zoo veel en zoo ruime bevoegdheden te geven, als haar goeddunkt.

„Indien van Leyden gelijk had, zou elke samenwerking — ook de vrijwillige — op de Grondwet moeten steunen, omdat de Grondwet de gemeenten alleen kent als verzorgster van gemeentelijke huishoudelijke belangen en de op de Grondwet steunende Gemeentewet aan de gemeentebesturen alleen t.a.v. deze belangen bevoegdheid kan toekennen” (van Haren t.a.p. blz. 33).

In verband hiermede merkt Bool, De Gemeentewet, blz. 633, terecht op, dat de vraag naar het werkingsgebied van een gemeentelijke regeling niets te maken heeft met die naar den omvang van hetgeen de wet noemt de huishouding der gemeente.

Hoewel zoodanige bestuurscommissies evenmin bekend zijn in de stadsgemeente- en regentschapsordonnantie, heeft niettemin het college van gedeputeerden van den provincialen raad van West-Java de artt 3 e.v. goedgekeurd van het door den stadsgemeente- en regentschapsraad van Cheribon gemeenschappelijk vastgesteld reglement op de bij de stadsgemeente en het regentschap Cheribon in gemeenschappelijk beheer zijnde algemeene Mohammedaansche begraafplaats, *waarbij het dagelijksch bestuur over die begraafplaats was opgedragen aan een commissie van drie leden.*

Ter voorziening in deze leemte is bij de wijziging der gemeentewet in 1931 de mogelijkheid geopend om ten opzichte van het beheer van intercommunale ondernemingen af te wijken van de voorschriften der Gemeentewet door de be-

paling van art. 130 (nieuw), dat bij de gemeenschappelijke regeling een *commissie* kan worden ingesteld zoomede *een rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam met een eigen orgaan kan worden gevormd.*

Dit is niet een alternatieve keuze.

De memorie van toelichting doet duidelijk zien, dat er nog een derde mogelijkheid is, waarin men n.l. met „een uiterst simpele en beknopte regeling” kan volstaan, zonder dat bijzondere organen behoeven te worden ingesteld.

De bevoegdheden dezer nieuwe lichamen kunnen zoowel zeer beperkt als zeer uitgebreid zijn ter keuze van de samenwerkende gemeentebesturen.

Privaatrechtelijk is er tusschen de commissie ex art. 130 a N.G.W. en het lichaam ex art. 130 b N.G.W. *alleen dit verschil*, dat het eerste lichaam als regel niet, het tweede als regel wel rechtspersoon zal zijn, niettegenstaande de wet uitdrukkelijk zegt, dat een rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam kan worden gevormd.

Immers de vraag of een organisatie als rechtspersoon wordt erkend, is er een van privaatrechtelijke aard en hangt af van den inhoud der intercommunale regelingen.

Publiekrechtelijk ligt het eenig verschil hierin, dat bevoegdheid tot het maken van verordeningen, door strafbepaling of politiedwang te handhaven, of enkele met name genoemde belastingen te heffen, uitsluitend aan het z.g. rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam kan worden toegekend.

Deze bevoegdheid kan echter slechts worden toegekend aan een lichaam, door de *raden* van twee of meer gemeenten gevormd (art. 134), doch niet aan een lichaam, gevormd door samenwerkende colleges van burgemeester en wethouders; deze colleges hebben derhalve wel de keuze tusschen beide lichamen, maar het verschil uit zich alleen privaatrechtelijk.

„Wanneer men den laatsten, nauweren vorm van samenwerking heeft gekozen, dan heeft men dus voor de te behartigen gemeenschappelijke belangen een volledig nieuw corporatief verband geschapen met eigen wilsbepaling op het gebied dier gemeene belangen, met directe zeggenschap over de burgers, immers met het belangrijke recht om voor de burgers door dwang gehandhaafde normen uit te vaardigen en hun financiële verplichtingen op te leggen; er is een z.g. „Zweckverband” gevormd. Heeft men zich bepaald tot den eenvoudigen vorm eener commissie, dan is niet een nieuwe, voor de burgers norm-gevende macht geschapen. Die Commissie heeft een besturende functie, en enkel *interne* regelende macht” (Kranenburg.

Nederlandsch Staatsrecht, dl. II, 4e druk, blz. 276).

Terecht merkt van Haren t.a.p., blz. 118, op, dat Kranenburg te ver gaat, wanneer hij verklaart, dat die commissie, behalve een besturende functie, enkel *interne* regelende macht heeft.

De Commissie van een gemeenschappelijk bedrijf b.v., die een tarievenverordening vaststelt, doet meer dan een interne aangelegenheid regelen.

Wat den inhoud der te treffen regeling aangaat, geeft de wet zelve slechts een *minimum-inhoud* aan.

Zoo is de inrichting van de commissie (het orgaan) geheel aan de regeling voorbehouden.

Wat de samenstelling betreft, schrijft art. 132 N. G. W. slechts voor, dat de verschillende deelnemende gemeentebesturen in de commissie (het orgaan) vertegenwoordigd moeten zijn, tenzij in de regeling anders is bepaald.

De bevoegdheden van de commissie (het orgaan) kunnen geen andere zijn dan die van de gemeentebesturen, welke de gemeenschappelijke regeling hebben getroffen.

Derhalve kunnen aan de commissie (het orgaan) *alle* bevoegdheden van wetgeving en bestuur, hetzij van de Raden, hetzij van de colleges van B. en W., worden toegekend, met uitzondering van die tot het maken van verordeningen, door strafbepaling of politiedwang te handhaven of die tot het heffen van belastingen, welke aan het orgaan is voorbehouden.

Bij de uitoefening dezer bevoegdheden vinden de bij de wet voor de gemeentebesturen gestelde regelen voor *zooveel mogelijk* daarmede overeenkomstige toepassing (art. 133 lid 3 N. G. W.).

„Deze bepaling is bij de behandeling in de Eerste Kamer scherp gecritiseerd door den heer Van Lanschot, die, in navolging van prof. Van der Grinten, sprak van „orakeltaal”, en van een „tooverformule”. Hij vroeg, hoe dat moet gaan in de praktijk? De Minister van Binnenlandsche Zaken is hier niet op ingegaan. Mij schijnt intusschen het bezwaar ietwat overdreven. De beteekenis en het nut dezer bepaling blijken m.i. duidelijk, als men let op een opmerking van Mr. De Veer in de Eerste Kamer, die vroeg, hoe het moet met de openbaarheid en den verantwoordingsplicht bij de publiekrechtelijke regeling? Het is juist de zin van art. 133 al. 3, dat het de regelen voor de openbaarheid en den verantwoordingsplicht e. d. toepasselijk maakt. Wanneer men al die regelen voor de nieuwe organen weer met zooveel woorden in de wet had willen neerleggen, dan zou inderdaad welhaast een afzonderlijke wet voor deze verbanden noodig zijn

geweest, zooals trouwens de heer Van Lanschot in zijn rede suggereerde. Dit schijnt mij over-
overdreven, een zondigen naar den anderen kant, dan de Gemeentewet met haar al te karige bepalingen op dit stuk vroeger deed” (Kranenburg t.a.p. blz. 277).

Het is duidelijk, dat men daarmede vast zou loopen: een Raad heeft niet de bevoegdheden van B. en W., met name niet de uitvoeringsbevoegdheid van dit college.

Waar nu een commissie (orgaan) tegelijk regerings- en uitvoeringscollege is, zou men bij samenwerking tusschen Raden, vasthoudende aan het beginsel van art. 133 lid 1, niet de uitvoeringsfunctie der commissie (van het orgaan) kunnen regelen.

Toch kan het natuurlijk gewenscht zijn, dat de commissie of het orgaan de uitvoering van eigen besluiten ter hand neemt.

Daarom is in art. 133 lid 4 bepaald, dat in de regeling voor de uitvoering van de door de commissie (het orgaan) getroffen maatregelen, voorschriften kunnen worden gegeven, welke afwijken van de bepalingen der Gemeentewet.

Behalve het toezicht op den inhoud van de gemeenschappelijke regeling, uit hun goedkeuringsrecht van art. 135 voortvloeiende, hebben Gedeputeerde Staten ook het toezicht op de gestie van commissiën en intercommunale organen. Dit volgt uit de artt. 133 lid 3 en 134, welke bepalen, dat bij de uitoefening van de bevoegdheden van deze commissiën en organen zooveel mogelijk het bepaalde in de Gemeentewet overeenkomstige toepassing vindt. Daaruit vloeit dus voort, dat Gedeputeerde Staten op de besluiten van de hier bedoelde lichamen het preventieve en repressieve toezicht uitoefenen in dezelfde gevallen als in de Gemeentewet ten aanzien van de besluiten der gemeentebesturen is geregeld. In art. 130 lid 3 is nu bepaald, dat in dezen bevoegd is het college van Gedeputeerde Staten der provincie, waarin de plaats van vestiging van commissie of orgaan — welke plaats in de intercommunale regeling moet zijn aangewezen (art. 130 lid 2) — is gelegen, zulks met het oog op die regelingen, waartoe gemeenten uit meer dan één provincie samenwerken.

Hoewel de commissie beschouwd kan worden als een gemeentebestuur, belast met één speciale taak, ten aanzien waarvan de samenwerkende gemeentebesturen van hun bevoegdheid afstand hebben gedaan, is het even goed mogelijk, dat zij niet meer is dan een eenvoudige beheers- of een adviescommissie, welke heelemaal niet die

vergaande bevoegdheden heeft, welke men aan een dergelijke commissie kan toekennen.

De vraag is gerezen of de artt. 133 en 134 N. G. W., waarbij de raden der samenwerkende gemeenten bevoegd worden verklaard om een commissie of een rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam met verordenende bevoegdheid in te stellen in overeenstemming zijn met art. 194 der Grondwet, welk artikel zegt, dat de *wet* andere, niet in de Grondwet genoemde wetgevers, in het leven kan roepen.

Was vòòr de Grondwetsherziening van 1922 twijfel mogelijk, sedert dien is door art. 194 het pleit beslecht.

De wet — aldus art. 194 Grw. — kan aan andere dan in de Grondwet genoemde lichamen, verordenende bevoegdheid geven.

Onder het opschrift „Art. 194 der Grondwet” wordt door Mr. Vos in W. G. B. 1932, no 5, betoogd dat art. 134 der Gemeentewet met art. 194 der Grondwet, waarvan het een uitvloeisel is, niet in overeenstemming is, omdat het hierbedoeld wetgevend orgaan in het leven wordt geroepen bij raadsbesluit, terwijl de Grondwet in het aangehaald artikel rechtstreeksche instelling van zulk een orgaan bij de wet vereischt.

Daartegen is t. z. p. no. 6. opgekomen door Prof. Mr. Dr. J. P. H. M. van der Grinten, „Art. 194 der Grondwet en de intercommunale rechtspersoon”, met het betoog, dat art. 134 der Gemeentewet met art. 194 der Grondwet niets te maken heeft en dus daarmee ook niet in strijd kan zijn, maar gelijk de geheele materie der intercommunale samenwerking, beheerscht wordt door art. 149 der Grondwet, zoodat de daar genoemde wet ook bevoegd is het scheppen van een intercommunale rechtspersoon, met verordenende bevoegdheid bekleed, aan den gemeenteraad op te dragen.

De opvatting, dat de intercommunale rechtspersoon haren grond vindt in art. 194 der Grondwet, wordt ook gehuldigd door Bool, Supplement t.a.p., blz. 150, en Van der Pot, Supplement t.a.p., blz. 126, noot 3.

Dat echter de schepping dezer intercommunale rechtspersoon op de wijze van art. 134 der Gemeentewet, niet beantwoordt aan de redactie van art. 194 der Grondwet, wordt met Mr. Vos aangenomen door Bool t. a. p., blz. 151, alsmede door van Haren t. a. p. blz. 121, maar bestreden door Van der Pot t. a. p., blz. 126, noot 3, die zich hiervoor, evenals de Minister bij de beraadslagingen over art. 134 in de Eerste Kamer beroept op de verhouding van art. 4 der Keurenwet tot art. 193

der Grondwet, — een beroep, dat echter niet opgaat, omdat, aangenomen dat de ongrondwettigheid van een wetsartikel kan worden verdedigd met die van een ander wetsartikel, vaststaat, dat in 1887 de bedoeling met art. 193 der Grondwet niet geweest is de wetgevende macht der waterschappen te scheppen, wat niet noodig was, maar juist te beperken door haar afhankelijk te stellen van nader door de wet daaromtrent te geven regelen.

Volgens art. 194 N. G. W. houden de plaatselijke verordeningen, in wier onderwerp door een wet, een algemeen maatregel van bestuur, een provinciale verordening of eene verordening van een commissie of orgaan, bedoeld in art. 130, wordt voorzien, van rechtswege op te gelden.

Hierin ligt opgesloten, dat de lichamen ex art. 130 N. G. W., indien hun door de raden verordenende bevoegdheid wordt toegekend, hiërarchisch staan *boven* de gemeenten, welke die lichamen in het leven hebben geroepen.

Terecht wijst van Haren t. a. p. blz. 131 op den geweldigen sprong, dien de wetgever in 1931 plotseling gemaakt heeft.

„De gemeenten, samenwerkend, mogen daarbij niet alleen nieuwe organen in het leven roepen, zij mogen die organen niet alleen verordenende bevoegdheid geven, maar dit doende zelfs een verordenende bevoegdheid van hooger graad dan zij, de gemeenten, zelf bezitten, waardoor de organen lichamen worden met een hoogere macht bekleed dan die van haar, aan wie zij hun ontstaan danken.

Naar onze meening heeft de wetgever één phase overgeslagen. Het is niet mogelijk, dat samenwerkende gemeenten een commissie in het leven roepen en die commissie verordenende bevoegdheid toekennen onder preventief toezicht der samenwerkende gemeenten zelf. Eenerzijds zou men kunnen redeneeren: die het meerdere mag, mag ook het mindere; de gemeenten, die een lichaam in het leven mogen roepen, dat hiërarchisch boven haar staat, mogen ook een lichaam creëren, dat zich een trap lager op den staatsrechtelijken ladder bevindt, doch het stelsel der wet sluit dit uit. Gemeenten kunnen niet gemeenschappelijk een brandweer op touw zetten en de organisatie daarvan aan een commissie toevertrouwen, welke daartoe alle besluiten en verordeningen mag nemen onder goedkeuring van alle of van de meerderheid der samenwerkende gemeenten. Neen, de gemeenten moeten vrijwel alles uit handen geven, alle bevoegdheid dienaangaande brengen bij een lichaam en bij de hoogere administratief-

rechtelijke organen, Gedeputeerde Staten en de Kroon, die preventief en/of repressief toezicht op die lichamen uitoefenen".

Struycken, De gemeenten en haar gebied, blz. 33, acht het vanzelfsprekend, dat de materie van een intercommunaal lichaam, voortspruitend uit samenwerking van gemeenten, van een doelcorporatie, object zijener hoogere regeling, dan die der samenwerkende gemeenten.

„De intercommunale corporatiën op den beschreven voet, zullen met zich brengen een beperking der gemeentelijke autonomie, zij het door die vrije daad der gemeenten aangelegd. Immers, door de vorming van zoodanige corporatie wordt een bepaalde materie aan de rechtstreeksche zorg der gemeentebesturen onttrokken en gestempeld tot object eener *hoogere regeling*, zich uitstrekend over het gezamenlijke gebied der betrokken gemeenten".

„De Regeering achtte het een noodzakelijke consequentie van de getroffen regeling, dat de verordeningen eener commissie worden gesteld boven die van den Raad van een der bij de samenwerking betrókken gemeenten. Zij zou vreezen, dat, als men de verordeningen van een commissie en de gemeenteverordeningen geheel gelijkwaardig zou maken, verschillende langdurige conflicten daarvan het gevolg zouden kunnen zijn en ook, dat de aanwezigheid van gemeentelijke verordeningen het dan menigmaal — men denke aan gevallen van een gedwongen samenwerking, welke tegen den zin van verschillende gemeentebesturen is tot stand gekomen — een commissie zeer moeilijk zou kunnen maken, om te bereiken, wat men zich voor oogen heeft gesteld".

(Wordt vervolgd)

Uit den Volksraad.

Voorstel tot wijziging van de samenstelling van de stadsgemeenteraden en gemeenteraden in Nederlandsch-Indië

(ond. 78-stuk 4. Gedelegeerden verslag).

Verscheidene leden stemden in met het initiatiefvoorstel, althans met de strekking daarvan, nl. vergrooting van het aantal voor Inheemschen bestemde zetels in de gemeenteraden, welk desideratum, gelet op de ontwikkeling der samenleving, hun alleszins gerechtvaardigd wilde voorkomen. De samenstelling van die raden is, óók naar de meening der Regeering, nog geenszins tot rust gekomen. „In verband met de sedert jaren gevolgde politiek der opeenvolgende Regeeringen, welke erop gericht is geweest en nog is, de volkeren in Nederlandsch-Indië tot ontwikkeling te brengen, is een daarmee gepaard gaande uitbreiding van de medezeggenschap dezer onderdanen in het bestuur van stad en land vanzelfsprekend (zitt. 1930 — '31, Ond. 69 — st. 6, blz. 1 en 3). Uitbreiding van het aantal vertegenwoordigers der Inheemsche bevolkingsgroep is een eisch, gesteld eenerzijds door de groeiende belangstelling van deze groep voor de gemeentezaken — gevolg van haar toenemende ontwikkeling —, anderzijds door de grootere zorg dier autonome gemeenschappen voor de specifieke bevolkingsbelangen.

De hier aan het woord zijnde leden betreurden het, dat, na de wijziging, welke in 1931 in de samenstelling van vijf gemeenteraden is gebracht, niets is gekomen van de plannen tot wijziging

van de zetelverdeeling in andere raden. Eerst is in de voorbereiding van bedoelde plannen stagnatie gebracht door het overlijden van den hoofdamtenaar, belast met het onderzoek naar de wenschelijkheid van een zoodanige uitbreiding (zitt. 1933 — '34, Ond. 1 — Afd. IV: st. 7, blz. 9). Vervolgens is de verwezenlijking van die plannen vertraagd door de crisis, waarin de behandeling van verschillende crisismaatregelen voorrang moest vinden (zitt. 1934 — '35, Ond. 1 — Afd. IV: st. 6, blz. 11). Nadien is — volgend op een verzekering, dat bij de Regeering geen bezwaar bestaat tegen een uitbreiding van het Inlandsch element in de gemeenteraden — toegezegd, dat de plannen weder ter hand zouden worden genomen, zoodra de omstandigheden zulks zouden toelaten (zitt. 1935 — '36, H 1033 — 1034). En in de laatste zitting is — in strijd met hetgeen mocht worden verwacht — verklaard, dat het niet in het voornemen der Regeering ligt „een herziening in de verhouding tusschen het aantal Inheemsche en Nederlandsche leden van de stadsgemeenteraden in algemeenen zin te entameeren". Hoewel de Regeering erkent, dat de huidige samenstelling niet in alle gevallen nog als onbetwistbaar juist is aan te merken (zitt. 1937 — '38, H 983), zal aan bedoelde verhouding slechts „aandacht worden geschonken, wanneer in de practijk de urgentie van een herziening blijkt of de samenstelling van een raad ook uit anderen hoofde herziening behoeft" (zitt. 1937 — '38 Ond. 1 — Afd. IV: st. 6, blz. 12). In stede van wenschelijkheid is

thans dus urgentie tot criterium voor een herziening verheven. Uit het Regeeringsantwoord op de opmerkingen van den heer Wirjopranoto bij de openbare behandeling van de IVde afdeling der ontwerp-begroting voor 1938 (zitt. 1937 — '38, H 982—983 (moet, naar deze leden meenden, worden afgeleid, dat voorshands geen Regeeringsvoorstellen tot wijziging van de samenstelling van de gemeenteraden zijn te verwachten).

Volgens de Regeering werd in 1930 in de ontwerpen tot wijziging van de samenstelling van vijf gemeenteraden belichaamd wat de toentertijd bestaande verhoudingen en toestanden geboden. De ontwikkeling der samenleving zou volgens Haar moeten worden afgewacht alvorens t.a.v. de uitbreiding der Inheemsche zetels een verdergaand standpunt zou kunnen worden overwogen. Sindsdien zijn zeven jaren verstreken, waarin de ontwikkeling der Inheemsche bevolkingsgroep is voortgegaan. Toch is in de gemeentelijke bestuursvoering aan haar vertegenwoordigers nog geen plaats ingeruimd, welke met die meerdere ontwikkeling in overeenstemming is. Aangezien het initiatief te dezen van den Volksraad schijnt te moeten uitgaan, is in het voorstel getracht een oplossing aan te geven. Het initiatiefvoorstel zal, ook al meent de Regeering daaraan, bij eventuele aanneming door den Volksraad, geen gevolg te moeten geven, een onderzoek naar de samenstelling der gemeenteraden stimuleeren, terwijl bij de beraadslaging over het voorstel gelegenheid zal bestaan de samenstelling van elken raad afzonderlijk te bezien en óók aandacht te schenken aan de zetelverdeling in de gemeenteraden van de buitengewesten, waarnaar tot dusverre geenerlei onderzoek schijnt te zijn ingesteld of zelfs te zijn overwogen. Met uitzondering van den gemeenteraad van Manado, waarin de Inheemsche en Nederlandsche groepen een gelijk aantal zetels bezetten, en van de stadsgemeenteraden van Pekalongan, Tegal, Cheribon, Soerabaja en Kediri, waarin de Nederlandsche meerderheid in 1931 tot de kleinst mogelijke afmetingen is teruggebracht, is sedert tal van jaren in alle raden een zeer ruime plaats toegekend aan het Nederlandsche element. Het verdient dus aanbeveling in de eerste plaats de samenstelling van die raden in beschouwing te nemen.

Verscheidene andere leden konden zich allerm minst met het voorstel vereenigen. De ondertekenaars hebben nagelaten aan te toonen of aannemelijk te maken, dat in alle gemeenteraden tot uitbreiding van het aantal voor Inheemschen bestemde zetels dient te worden overgegaan. Zij

hebben de noodzakelijkheid c. q. wenschelijkheid van een zoodanige uitbreiding zelfs voor geen enkelen gemeenteraad aangetoond. Gaat men, gelijk de ondertekenaars, uit van de veronderstelling dat in alle gemeenteraden het aantal zetels, bestemd voor Inheemschen, moet worden vergroot, dan nog is het geenszins verantwoord in alle raden een gelijk aantal zetels toe te kennen aan de Nederlanders en de Inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders. Door het aantal Inheemsche leden en het totale aantal leden van elken raad eenvoudig te vergrooten met het bestaande verschil tusschen de aantallen Nederlandsche en Inheemsche leden wordt bovendien de verhouding tot het aantal Uitheemsche leden verstoord.

De hier aan het woord zijnde leden hadden geen bezwaar tegen een wijziging waar noodig of wenschelijk, in de zetelverdeling. Echter zouden zij zich verzetten tegen een willekeurige verandering van die verdeling, nog wel voor alle gemeenteraden, waarvoor geen redelijke gronden zijn aangevoerd en in het geheel geen zakelijke gegevens zijn verstrekt.

Van indeeling der gemeenten in groepen, waarbij voor elke groep een gelijke maatstaf wordt aangelegd bij het bepalen der zetelverdeling, is in het voorstel geen sprake. Evenmin wordt bij de voorgestelde zetelverhouding rekening gehouden met het zielental, het kiezerstal, de belastingbijdragen enz. in de verschillende gemeenten. Alle gemeenten worden over één kam geschoren, maar toch zien óók de voorstellers in, dat dit niet juist is. Zij willen immers den Volksraad de gelegenheid geven „de samenstelling van elken gemeenteraad afzonderlijk in nadere beschouwing te nemen”, vermoedelijk in de verwachting, dat van Regeeringszijde dan allerlei cijfers en andere gegevens, welke hun niet ter beschikking staan en waarvan zij zich dus geen rekenschap hebben gegeven, zullen worden verstrekt.

Bij verschillende gelegenheid (zitt. 1928—'29, H 1747; zitt. 1929—'30, H 979/980; zitt. 1928—'29, Ond. 122 — stuk 6; zitt. 1930—'31, Ond. 69 — st. 6, blz. 1; zitt. 1937—'38, H 983) heeft — zoo merkten deze leden op — de Regeering medegedeeld, dat volgens Haar inzicht het vraagstuk van de zetelverdeling in de (stads) gemeenteraden niet naar voor alle bevolkingsgroepen geldende algemeene beginselen kan worden opgelost en dat het daarom de voorkeur verdient voor elke gemeente afzonderlijk een onderzoek in te stellen of en in hoeverre, te beoordeelen naar plaatselijke omstandigheden, wijziging van de samenstelling van den raad nuttig en wenschelijk moet

worden geacht. Een vaste indeeling van de gemeenten in groepen, waarbij dan voor iedere groep een gelijke maatstaf wordt aangelegd bij de bepaling van de zetelverdeling, acht de Regeering niet wel mogelijk, „aangezien de plaatselijke omstandigheden en factoren, welke op de bepaling der zetelverdeling van invloed zijn, te zeer uiteenloopen dan dat in deze een gemotiveerde groepsindeeling bestaanbaar zou zijn”. Mitsdien liet Zij zich bij de in 1930 voorgestelde wijziging van de samenstelling van de stadsgemeenteraden van Pekalongan, Tegal, Cheribon, Soerabaja, en Kediri (zitt. 1930 — '31, Ond. 69, later Stbl. 1931 No. 149), behalve door de zielentallen, de kiezerstallen en de belastingbijdragen, leiden door de bestaande gemeentelijke structuur, de maatschappelijke, economische en politieke beteekenis der bevolkingsgroepen, de beteekenis van de gemeente in vergelijking met andere, het aantal personen geschikt en bereid het raadslidmaatschap te aanvaarden, de mate van belangstelling door de onderscheiden bevolkingsgroepen voor gemeentelijke aangelegenheden betoond, de gelegenheid om voor de verschillende bevolkingsgroepen nuttig praktisch werk te verrichten en de onder haar dienengevolge levende verlangens naar uitbreiding enz. In de memorie van toelichting tot bedoeld ontwerp (zitt. 1930 — '31, Ond. 69), hetwelk in de eerste plaats vergrooting van het aantal zetels voor Inheemschen beoogde, werden gegevens terzake verschaft, welke nochtans in het afdeelvorslag nog onvoldoende werden genoemd. In dat verslag werd verzocht om tal van andere cijfers, aan welk verzoek bij de memorie van antwoord v.z.v. mogelijk werd voldaan.

Bij het uitspreken van een oordeel over de samenstelling van de stadsgemeenteraden van Pekalongan, Tegal, Cheribon, Soerabaja en Kediri stonden den Volksraad dus velerlei gegevens ter beschikking. Zoodanige gegevens ontbreken geheel in het initiatiefvoorstel Wirjopranoto c.s., hetgeen — zoo betoogden de hier aan het woord zijnde leden — geen verwondering behoeft te wekken, omdat dit voorstel zich niet baseert op zielental, kiezerstal en belastingbijdragen, maar op een veronderstelde aanzienlijke stijging van de behoeften van de Inheemsche stadsbewoners in aard en omvang, op een samenvallen van de belangen dier Inheemschen met die van de Europeesche burgerij en op een verbetering van de intellectueele ontwikkeling bij de Inheemsche groep.

Uit de toelichting blijkt, dat de wensch van de voorstellers om in den Volksraad de samenstelling van elken gemeenteraad in nadere beschouwing

te nemen hen de voorkeur heeft doen geven aan een initiatiefvoorstel boven een algemeene motie. Een zoodanig verlangen, hoe begrijpelijk ook, mag echter geen aanleiding geven tot een zóó slecht gefundeerd ontwerp, dat, ware het door de Regeering ingediend, van vrijwel alle kanten heftige critiek zou hebben uitgelokt.

Een vergelijking van het initiatiefvoorstel met vorenbedoeld Regeeringsontwerp van 1930 valt wel zeer ten voordeele van het laatste uit. Aan dit ontwerp lagen geen gevoelsoverwegingen ten grondslag en „is een zeer zakelijk onderzoek vooraf gegaan” (zitt. 1930 — '31 Ond. 69 — st. 6, blz. 2). Het onderzoek in de verschillende gemeenten had echter „de juistheid van de grondgedachte uitgewezen, dat bij de huidige sociale, economische en politieke ontwikkeling het beginsel van een absolute Nederlandsche meerderheid voorshands moet worden gehandhaafd”. Aan dit beginsel wenschen de onderteekenaars van het initiatiefvoorstel niet langer te zien vastgehouden. In het voorstel toch wordt, zonder dat eenig onderzoek is geschied, in alle raden grooter invloed toegedacht aan een vooralsnog niet Westersch georiënteerde bevolkingsgroep, waarbij de indruk wordt gewekt, als zou de Nederlandsche meerderheid tot dusverre worden gehandhaafd met een beroep op het karakter der gemeenten, welke volgens de voorstellers geen Westersche enclaves meer vormen. Wat dit laatste betreft, brachten de hier aan het woord zijnde leden in herinnering, dat óók de Regeering de meermalen in den Volksraad aangevochten stelling, als zouden de gemeenten Westersche enclaves vormen, heeft bestreden, waarbij Zij heeft medegedeeld, dat en waarom deze betiteling Haar onjuist voorkomt (zitt. 1930—1931, Ond. 1 — Afd. IV: st. 22 — § 6; Ond. 69 — st. 6, blz. 3; zitt. 1935—'36, Ond. 1 — Afd. IV: st. 6 blz. 8). De gemeenteraad is — naar de onderteekenaars van het voorstel erkennen (Memorie van Toelichting, blz. 8) — echter een Westersche instelling, waaraan allerlei vraagstukken, hier te lande geïntroduceerd van vreemden bodem, ter oplossing zijn opgedragen. Voor de oplossing van die vaak ingewikkelde economische en financieele problemen, welke een bepaalde ervaring en inzicht in gemeentelijke zaken vereischt, dient naar het oordeel dezer leden nog steeds in belangrijke mate een beroep te worden gedaan op de Nederlandsche groep. Huns inziens zal die groep dan ook voorshands de meerderheid moeten blijven vormen. De politieke ontwikkeling van de Inheemsche bevolkingsgroep is nog te gering om haar — en dan nog wel in alle raden — een overwegend aandeel

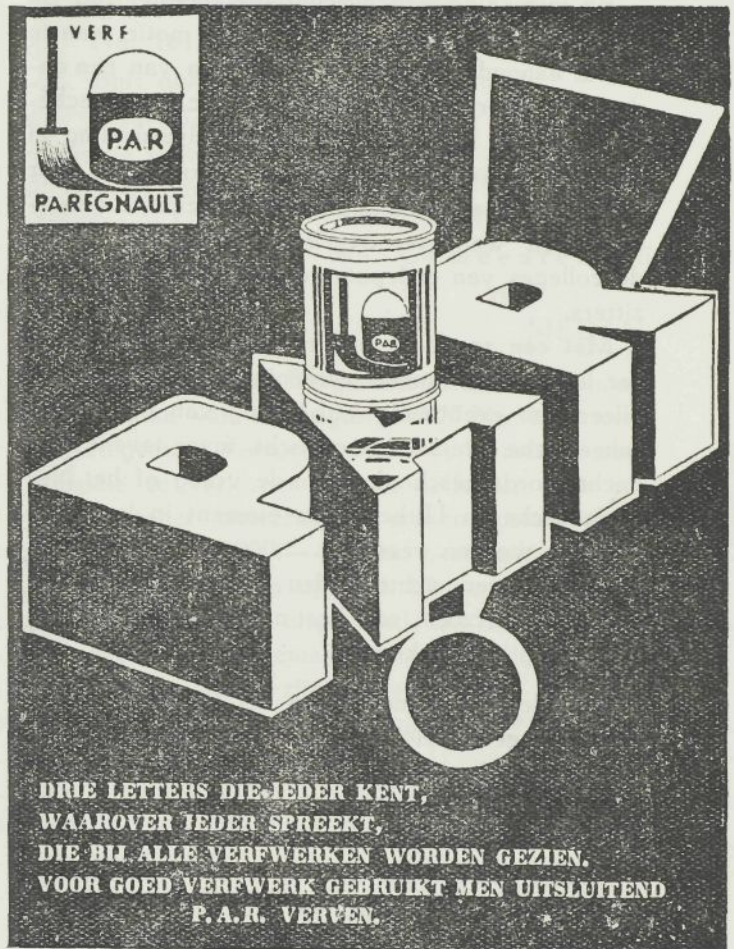
toe te kennen in de „behartiging van de gemeentelijke belangen.

Van een „kunstmatig gehandhaafd overwicht” en een „kunstmatig gewekte overmacht” van het Nederlandsche element in de gemeenteraden is — aldus deze leden — geen sprake. Bij de zetelverdeeling is destijds met allerlei factoren rekening gehouden. Voor de veranderingen welke zich sindsdien hebben voltrokken, heeft de Regeering een open oog. Zij is er zich — naar uit de voorstellen van 1930 is gebleken — zeer wel van bewust, dat met de ontwikkeling van de samenleving hier te lande eenerzijds de Inheemsche bevolking meer met de gemeente begon mede te leven, anderzijds de gemeente zich de specifieke bevolkingsbelangen is gaan aantrekken (vgl. zitt. 1935—’36, Ond. 1 — Afd. IV: st. 6, blz. 8).

„De stelling van economisch c.q. financieel overwicht van de Europeesche groep”, volgens de voorstellers „nimmer bewezen”, heeft naar de hier aan het woord zijnde leden meenden steun gevonden in de gegevens, welke van Regeeringszijde in 1930 ten aanzien van vijf stadsgemeenten zijn verstrekt omtrent het aandeel van die groep in haar geheel in de belastingopbrengsten (vgl. zitt. 1930—’31, Ond. 69 — st. 6, bijlagen B en C). Eenig bewijs voor het tegendeel hebben de voorstellers niet aangevoerd. Overigens gelden, naar uit het vorenstaande moge blijken, voor het behoud van de Europeesche meerderheid in de gemeenteraden andere gronden dan alleen de hogere bijlage van de Europeesche burgerij in de gemeentelijke financiën.

Ook het — mede in 1930 gedaan — beroep op de Inheemsche meerderheid in den Volksraad gaat niet op. „De zetelverdeeling in dat College kan geen maatstaf zijn voor de vertegenwoordiging der drie bevolkingsgroepen in de gemeenteraden, omdat de staatsrechtelijke positie van den Volksraad van geheel anderen aard is dan die van de gemeenteraden, welke immers niet slechts wetgevende colleges zijn, maar met daadwerkelijke bestuursvoering zijn belast” (zitt. 1930—’31, Ond. 69 — st. 6, blz. 5).

Voorts kan de samenstelling van den gemeenteraad van Manado, waar het aantal Inheemsche zetels gelijk is aan dat der Europeesche, niet als voorbeeld dienen. De Regeering heeft destijds uitsluitend met het oog op de zeer bijzondere verhoudingen in deze gemeente, waarvan de bevolking voor een groot deel Westersch georiënteerd is, berust in het door het College van Gelegeerden aangenomen amendement-Ratu Langie c.s., waarbij de zetelverdeeling tusschen de Ne-

VERF
P.A.R.
P.A. REGNAULT

**DRIE LETTERS DIE IEDER KENT,
WAAROVER IEDER SPREEKT,
DIE BIJ ALLE VERFWERKEN WORDEN GEZIEN.
VOOR GOED VERFWERK GEBRUIKT MEN UITSLUITEND
P.A.R. VERVEN.**

derlandsche, de Inheemsche en Uitheemsche onderdanen voor dien gemeenteraad werd gesteld op 5 : 5 : 3. „Manado dient dan ook als een zeer bepaalde uitzondering te worden beschouwd” (zitt. 1930—’31, Ond. 69 — st. 6, blz. 5).

Aangezien feitenmateriaal en cijfers ter staving van het in de toelichting betoogde ontbreken, terwijl niet is te verwachten, dat de onderteekenaars in staat zullen zijn alsnog zakelijke gegevens ten gunste van het voorstel over te leggen, gaven de hier aan het woord zijnde leden in overweging het voorstel, hetwelk zij onaanvaardbaar achtten, in te trekken. Zij oordeelden, met de Regeering (zitt. 1937—’38, H 983), „een wijziging van de samenstelling van de gemeenteraden van te groot belang dan dat deze zonder gezette overweging en voorbereiding aan de orde zou mogen worden gesteld”. Mitsdien zouden zij evenmin kunnen instemmen met een mogelijk gewijzigd voorstel om — zonder onderzoek — in die raden, waarin de Nederlandsche groep méér dan de kleinst mogelijke meerderheid heeft, het aantal Inheemsche (en het totale aantal) zetels zoodanig uit te breiden, dat van het totaal aan de Nederlandsche groep de helft plus een wordt toegekend.

Bij intrekking van het initiatiefvoorstel zou dit kunnen worden vervangen door een motie, waarin wordt aangedrongen op het instellen van een onderzoek naar de noodzakelijkheid c. q. wenselijkheid van wijziging van de zetelverdeling in de gemeenteraden, hetgeen voor elken raad naar de plaatselijke omstandigheden zou zijn te beoordeelen en waarover overleg ware te plegen met de colleges van gedeputeerden en/of de raadsvoorzitters.

Met een zoodanig onderzoek zouden enkele dezer leden zich kunnen vereenigen, mits hierbij niet alleen aan eventuele uitbreiding van het aantal Inheemsche zetels wordt gedacht, maar tevens aandacht wordt geschonken aan de vraag of het Nederlandsche en Uitheemsche element in de raden dient te worden versterkt.

De overigen achtten den tijd voor een hernieuwd onderzoek, zóó kort na het onderzoek van 1930, nog niet gekomen.

Van de tegenstanders van het initiatiefvoorstel wenschte een deel bij een eventueel onderzoek als vorenbedoeld te zien vastgehouden aan het beginsel, dat de Nederlandsche groep de meerderheid in de gemeenteraden dient te hebben.

Eenige dezer leden achtten voor bepaalde gemeenten, b.v. Soerabaja, een industriecentrum met een zeer ingewikkeld handelsapparaat, een grotere meerderheid van Europeesche vertegenwoordigers in den gemeenteraad wenschelijk, zoo al niet noodzakelijk. Uitbreiding van het aantal Inheemsche zetels zou h. i. voor een dergelijke gemeente niet slechts een bedreiging van het plaatselijk, maar zelfs van het Landsbelang vormen.

Sommige leden, die de aanvaardbaarheid van het voorstel in twijfel trokken, zouden het zeer op

prijs stellen wanneer met name naar de wenselijkheid van uitbreiding van het aantal voor Inheemschen bestaande zetels in de gemeenteraden een onderzoek werd ingesteld. Het vanwege de crisomstandigheden gestaakte onderzoek te dezen ware te hervatten en te bespoedigen. Gezien het verbeterd financieel aspect leek het hun zeer wel mogelijk daarvoor een specialen ambtenaar aan te wijzen.

Eenige leden betreurden het, dat de voorstellers geenerlei aandacht schijnen te hebben geschonken aan het aantal zetels voor Uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders, die bij gelijkmaking van de aantallen Inheemsche en Europeesche zetels een beslissende positie bij stemmingen zullen gaan innemen. Door de beoogde wijze van uitbreiding van het aantal zetels voor Inheemschen zal de verhouding van het aantal zetels voor Uitheemschen tot het totaal aantal zetels nog ongunstiger worden. Dit leek dezen leden een onaanvaardbare consequentie van het voorstel. Overigens bestaat h. i. voor gemeenten als Medan, Bandjermasin e.d., welk een relatief groot aantal Chineesche ingezetenen hebben, veel meer aanleiding voor uitbreiding van het aantal zetels voor Uitheemschen dan voor vergrooting van het aantal plaatsen voor Inheemschen.

Eenige passages in de memorie van toelichting werden niet duidelijk geacht. Zoo zou men gaarne nader worden ingelicht over de zinsnede op blz. 7, volgens welke de gemeenteraden in politieke ontwikkeling zijn achtergebleven bij de andere zelfstandige gemeenschappen. Eveneens zag men gaarne eenige opheldering tegemoet over de mededeeling op blz. 9, dat het numerieke overwicht der Europeesche vertegenwoordigers over de Inheemsche leidt tot overmacht.

Decentraliana.

Intrekking subsidie rioleeringswerken Medan.
Algemeen standpunt der Regeering, dat alleen dan voortaan nog een Landsbijdrage wordt verleend, wanneer daaraan i. v. m. de financieele positie van het betrokken ressort niet kan worden ontkomen, ook al werd een positieve toezegging door de Regeering te voren terzake gedaan.

Het College van B. en W. van Medan ontving het volgende schrijven van den Gouvernements-secretaris ddo. 1 December 1937.

„De Regeeringscommissaris voor de Bestuurs-

hervorming in Sumatra heeft der Regeering in kennis gesteld met het aanbod van de gemeente Medan om de nieuw te bouwen Gouverneurswoning geheel door de Gemeente te doen bekostigen, mits het Land genegen zou zijn aan de gemeente uit te keeren een bedrag van f 150.000 —, hetwelk deze laatste meent te kunnen claimen terzake van door haar aan assainering bestede gelden op grond van de toezegging, vervat in de dezerzijdsche brieven van 10 Juli 1929 en 30 Augustus 1930 nos. 1612/B en 1979/II.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UHoogEdelGe-

streng mede te deelen, dat in de laatste jaren in verband met de gewijzigde omstandigheden verschillende tegemoetkomingen, welke door het Land aan locale gemeenschappen waren toegezegd, niet meer zijn toegekend.

Ten aanzien van de gemeenten in het algemeen wordt thans uitgegaan van het standpunt, dat alleen dan een Landsbijdrage wordt verleend, wanneer daaraan in verband met de financiële positie van het betrokken ressort niet kan worden ontkomen.

Daar de gemeente Medan in staat is gebleken om uit eigen middelen belangrijke bijdragen aan de rioleeringswerken uit te geven en dus de noodzaak tot het verleen van een Landsbijdrage niet aanwezig is, doet de Landvoogd U berichten, dat de in de aangehaalde dezerzijdsche brieven gedane toezegging wordt *ingetrokken*".

Bij bovenbedoeld Regeeringschrijven, hetwelk aan den Gemeenteraad van Medan werd toegezonden, leggen B. en W. over afschriften van de Regeeringsbrieven van 10 Juli 1929 en 30 Augustus 1930 nos. 1612/B en 1979/II, een afschrift van het schrijven van den 1sten Gouvernements Secretaris van 7 April 1931 no. 816/B alsmede van den brief van den Thesaurier-Generaal van 17 Maart 1937 no. GTb 12/2/33 (hieronder afgedrukt).

Het College van B. en W. vestigt speciaal de aandacht van den Raad op de twee laatste alinea's van den brief van 7 April 1931 luidende als volgt:

„Indien de gemeente echter zorg draagt, dat het werk binnen den gestelden termijn is voltooid, dan behoeft geen vrees te bestaan, dat de Regeering de gedane toezegging *niet* zal gestand doen.

Mocht de toestand van 's Lands financiën eventueel niet toelaten, dat het in totaal ten hoogste toegezegde bedrag van f 600.000.— vóór het verstrijken van den termijn van 12 jaar ten volle zal zijn uitgekeerd, dan lijdt het voor den Landvoogd geen twijfel, dat, indien het werk binnen den gestelden termijn is voltooid, het nog ontbrekende bedrag zal worden uitgekeerd naar gelang 's Lands budget zulks toelaat".

Het College merkt tenslotte nog op, dat uit de verschillende brieven wel zeer duidelijk blijkt, dat de Regeering de subsidie afhankelijk heeft gesteld van een bepaald tempo van uitvoering der rioleering door de Gemeente (d.i. binnen 12 jaar), terwijl het feit, dat de Gemeente alles in het werk heeft gesteld om deze voorwaarde te vervullen thans wordt aangegrepen als motief om de subsidietoezegging zonder meer in te trekken.

(Gemeentebld van Medan No. 200).

Regeering van Nederlandsch-Indië.

No. 1612/B.

Bijl: diverse.

Onderwerp: Buitenzorg, 10 Juli 1929.
Subsidie rioleeringswerken Medan.

Aan
den Gemeenteraad
van
MEDAN

Bij schrijven van Burgemeester en Wethouders van Medan van 18 Augustus 1927 No. 1542 werd der Regeering verzocht aan Uwe Gemeente eene subsidie te verleen tot de helft der voor den aanleg eener rioleering te maken kosten, welke op rond f 3.000.000.— worden geraamd, waarvan in verband met den tijd van 15 jaar, waarbinnen het werk zal zijn uitgevoerd, aan de Gemeente jaarlijks voor opgemeld doel een bedrag van f 100.000.— zoude zijn uit te keeren.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uwen Raad mede te deelen, dat Zijne Excellentie in beginsel geneegen is om, met afwijking in zooverre van het vorenomschreven verzoek, aan de Gemeente Medan, aanvangende met het jaar 1931, gedurende 12 achtereenvolgende jaren eene jaarlijksche subsidie toe te kennen ten bedrage van f 50.000.— als tegemoetkoming in de aanlegkosten van de rioleering, onder voorwaarde, dat door de Gemeente telken jare een minstens even groot bedrag voor dit doel wordt besteed en onder aantekening, dat voor de bepaling van de volgorde van uitvoering der verschillende onderdeelen van de rioleering door de Gemeente overleg moet worden gepleegd met den Dienst der Volksgezondheid.

Ter toelichting van het bedrag der te verleen subsidie moge worden verwezen naar het in afschrift hiernevensgaand schrijven van het Hoofd van den Volksgezondheidsdienst van 9 April jl. No. 10405/G, met de strekking waarvan de Landvoogd Zich heeft vereenigd.

De Gouverneur-Generaal doet hieraan toevoegen, dat eene definitieve toezegging onttrent de te verleen jaarlijksche tegemoetkoming eerst zal kunnen worden gedaan, nadat zal zijn komen vast te staan, dat het algemeen financieel aspect voor het jaar 1931 zich niet verzet tegen het bezwaren van de begroting voor dat jaar met den eersten termijn van de van Landswege te verleen tegemoetkoming.

De 1e Gouvernements Secretaris,
H. A. HELB.

Regeering van Nederlandsch-Indië.

No. 1979/II.

Buitenzorg, 30 Aug. 1930.

Bijl: —

Onderwerp:

Rioleering gemeente
Medan.

Aan
den Gemeenteraad
van
MEDAN.

Met verwijzing naar 's Burgemeesters schrijven van 15 April j.l. no. 1066, betreffende de rioleering in Uwe gemeente, heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uwen Raad het navolgende mede te deelen.

In verband met de vooruitzichten van 's Lands financiën kan thans nog niet toegezegd worden, dat definitief een jaarlijksche subsidie van f 50.000.— gedurende 12 achtereenvolgende jaren, aanvangende met het jaar 1931 aan Uwe gemeente kan worden toegekend.

De Regeering is evenwel bereid, in afwijking van het bij den dezerzijdschen brief van 10 Juli 1929 no. 1612/B aan Uw College medegedeelde, de gemeente Medan niet te binden aan een bepaald tempo van afwerking, en volstaat met het beding, dat de gemeente in totaal een bedrag van minstens f 600.000.— ten koste zal leggen aan de rioleeringswerken, waarvan de plannen tot grondslag hebben gediend voor de bepaling van het subsidiebedrag.

De Regeering blijft bereid de helft der kosten van genoemde werken te dragen tot een maximum van f 600.000.—, echter in zoverre in afwijking van hetgeen in genoemd dezerzijdsch schrijven werd medegedeeld, dat jaarlijks aan Uwe gemeente een subsidie voor het onderwerpelijke doel zal worden toegekend tot een zoodanig bedrag als 's Lands budget toelaat, doch met dien verstande, dat niet meer zal worden uitgekeerd dan tot een bedrag gelijk aan de helft van de reeds aan het onderwerpelijke werk ten koste gelegde bedragen.

Zijne Excellentie wenscht echter thans reeds vastgesteld te zien, dat na verloop van 12 jaren, aanvangende met het jaar 1931, de gemeente Medan in geen geval meer eenige aanspraken kan doen gelden op een subsidie in de kosten van het onderhavige werk.

Voorts doet de Landvoogd, onder verwijzing naar het Uw College bekende schrijven van het Hoofd van den Dienst der Volksgezondheid van 9 April 1929 no. 10405/G., wellicht ten overvloede, de aandacht van Uwen Raad er op vestigen, dat het in het thans ingediende ontwerp opgenomen trottoirplan niet voor subsidie in aanmerking komt.

De 1e Gouvernements Secretaris,
W. G. STROBAND.

Regeering van Nederlandsch-Indië.

No. 816/B.

Buitenzorg, 7 April 1931.

Bijl: —

Onderwerp:

Subsidie rioleering
gemeente Medan.

Aan
het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente

MEDAN.

Naar aanleiding van zijn schrijven van 16 October 1930 no. 3045, houdende verzoek om nadere toelichting van de bij den dezerzijdschen brief van 30 Augustus t. v. no. 1079/II gedane toezegging tot uitkeering van een tegemoetkoming ten bedrage van f 600.000.— in de kosten van door de gemeente uit te voeren rioleeringswerken, heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uw College het volgende mede te deelen.

Bij laatstgenoemden brief is Uw College te kennen gegeven, dat de Regeering eenerzijds bereid is de gemeente niet te binden aan een bepaald tempo van afwerking en volstaat met het beding, dat zij in totaal een bedrag van f 600.000.— aan de rioleeringswerken zal ten koste leggen, en anderzijds heeft toegezegd de helft der kosten van genoemde werken te dragen tot een maximum bedrag van f 600.000.—, echter met dien verstande, dat voor het onderwerpelijke doel jaarlijks een zoodanig bedrag als tegemoetkoming zou worden toegekend, als 's Lands budget zou toelaten, terwijl niet meer zou worden uitgekeerd dan een bedrag gelijk aan de helft van de reeds aan het onderwerpelijke werk ten koste gelegde bedragen. Hierbij aansluitende, werd nog opgemerkt, dat de Landvoogd reeds dadelijk wenschte te zien vastgesteld, dat na verloop van 12 jaren, aanvangende met het jaar 1931, de gemeente Medan in geen geval meer eenige aanspraak zou

kunnen doen gelden op eene subsidie in de kosten van het onderhavig werk.

Indien immers de gemeente om welke redenen ook in den loop van deze 12 jaren de werkzaamheden in langzamer tempo zou gaan uitvoeren, dan zou daarvan het gevolg kunnen zijn, dat de uitvoering een langere termijn zou vorderen en het werk dus niet binnen 12 jaar voltooid zou zijn. Het behoeft wel geen betoog, dat de Regeering aan de toezegging om de helft der uitvoeringskosten te dragen, den eisch verbond, dat bedoeld werk ook in 12 jaar voltooid moet zijn, teneinde mede te bevorderen, dat dit werk, hetwelk van groot hygienisch belang is voor de gemeente Medan, spoedig wordt voltooid, en dat Zij met het oog daarop tevens de sanctie stelde, dat na verloop van 12 jaar, aanvangende met het jaar 1931, in geen geval meer eenige aanspraak op subsidie in de kosten zou kunnen worden gemaakt.

Indien de gemeente echter zorg draagt, dat het werk binnen den gestelden termijn is voltooid, dan behoeft geen vrees te bestaan, dat de Regeering de gedane toezegging *niet* zal gestand doen.

Mocht de toestand van 's Lands financiën eventueel niet toelaten dat het in totaal ten hoogste toegezegde bedrag van f 600 000.— vóór het verstrijken van den termijn van 12 jaar ten volle zal zijn uitgekeerd, dan lijdt het voor den Landvoogd geen twijfel, dat, indien het werk binnen den gestelden termijn is voltooid, het nog ontbrekende bedrag zal worden uitgekeerd naar gelang 's Lands budget zulks toelaat.

De 1e Gouvernements Secretaris,
WESTEROUEN VAN MEETEREN.

Generale Thesaurie
Batavia.

No. GTb. 12/2/23.

Bijl: geen.

Onderwerp: Batavia, 12 Maart 1937.

Subsidie rioleering.

Aan
den Burgemeester
van

MEDAN.

1. Naar aanleiding van Uw schrijven van 14 Juli 1936 no. 1686 betreffende de in hoofde dezes genoemde aangelegenheid heb ik de eer UHoog-EdelGestrenge het volgende mede te deelen.

2. Bij artikel 2 van het Gouvernementsbesluit van 30 December 1935 no. 11 is aan den Gemeenteraad van Medan medegedeeld, dat het in verband met 's Lands financieele positie niet vaststaat, dat de gemeente Medan het volgend jaar een uitkeering zal kunnen ontvangen als tegemoetkoming in de kosten van de reeds uitgevoerde onderdeelen van het gemeentelijke rioleeringsplan.

3. Aangezien deze beslissing in beginsel uiteraard niet slechts betrekking had op het jaar 1936, doch ook op de jaren daarna, is de verleening van een subsidie ter zake aan Uw gemeente derhalve nadrukkelijk afhankelijk gesteld van de financieele positie van het Land.

4. De door U voorgestelde oplossing nu, waarbij de door het Land nog uit te keeren subsidie zou worden verrekend met de schuld, die de gemeente uit hoofde van de nog niet afgeloste annuïteitsleening 1925 bij het Gouvernement heeft, beoogt een regelmatigen voortgang der subsidie-verleeningen mogelijk te maken, zonder dat de financieele positie van het Land hiertegen een bezwaar zou kunnen opleveren. Zelfs wordt door U berekend, dat de door U voorgestelde regeling in de eerstkomende jaren voor 's Lands begrooting jaarlijks een voordeel van f 35.000.— zou opleveren.

5. Deze berekening berust echter naar mijn meening op een onjuiste basis. Het totaal budget van het Land zal bij opvolging van Uw voorstel de eerste jaren inderdaad met f 35.000.— gunstig worden beïnvloed, indien men er tenminste van uitgaat, dat anders *in ieder geval* jaarlijks f 50.000.— aan subsidie zou worden uitgekeerd. Gaat men echter uit van het mijns inziens juiste standpunt dat deze f 50.000.— niet worden uitgekeerd zoo de financieele positie van het Land dit niet toelaat en beoordeelt men dus de mogelijkheid tot subsidie-verleening aan de hand van een begrotingsopzet, waar deze subsidie niet op voorkomt, dan blijkt, dat het Landsbudget bij doorvoering der voorgestelde regeling met f 15.000.— nadeelig zal worden beïnvloed, zijnde het bedrag van de niet ontvangen jaarlijksch aflossing op bovengenoemde leening. Het resultaat zou derhalve zijn, dat thans een beslissing wordt genomen, waarbij het Land zich onvoorwaardelijk verbindt gedurende den resterende termijn der leening 1925 de begrooting te bezwaren met een bedrag ad f 15.000.— ten behoeve van de rioleering van de gemeente Medan, hetgeen juist in strijd zou zijn met de uitspraak der Regeering, dat de uitkeering afhankelijk wordt gesteld van 's Lands financieele positie.

6. Hierbij komt nog het volgende. Zooals U bekend is, heeft de Regeering Zich genoopt gezien om met het oog op den onrustbarenden teruggang der landsmiddelen in de achterliggende jaren alle uitgaven tot de onvermijdelijke te beperken. De betrekkelijke ruimte in de budgetten van meerdere locale ressorten heeft Haar ook voor de noodzaak gesteld om de zgn. vaste uitkeeringen aan autonome ressorten belangrijk te reduceeren of geheel te annuleeren. Dat hierdoor verscheidene ressorten in een positie zijn gebracht, die nagenoeg geen armslag laat, moest noodgedwongen worden aanvaard. Het algemeen belang eischt dat de beschikbare middelen worden aangewend, waar dit op een gegeven oogenblik het meest noodig is.

7. Voor een beoordeeling van de vraag, of de gemeente Medan voor het onderhavige werk redelijkerwijs nog op eenigerlei subsidie aanspraak

zou kunnen doen gelden, zou daarom in elk geval noodig zijn, dat de financiële toestand van de gemeente in zijn geheel in beschouwing wordt genomen, vooral ook in vergelijking met dien van andere locale ressorten en de financiële positie van het Land. Een incidenteele beslissing in dit opzicht zou, in verband met de in verhouding tot allerlei dringende behoeften nog immer uiterst beperkte draagkracht van 's Lands budget tot onbillijkheden tegenover andere ressorten aanleiding kunnen geven.

8. Het is op grond van het bovenstaande, dat ik na ampele overweging geen aanleiding heb kunnen vinden mijn bemiddeling bij de Regeering te verleen voor het sluiten van een transactie als door U voorgesteld.

De Thesaurier-Generaal,
GÖTZEN.

Administratieve Jurisprudentie.

335. Regeeringsomslagvel ddo. 8 November 1937 No. 27417 jo brief van den Directeur B.B. ddo. 9 October 1937 No. Dec. 102 mm/3/5.

Opzet en schuld bij overtredingen.

Het opnemen van het element opzet in overtredingen van locale verordeningen — hoewel op zich zelf niet ongeoorloofd — verdient geen aanbeveling.

Naar aanleiding van een terzake gerezen kwestie, zette de Directeur van Binnenlandsch Bestuur in bovenvermelden brief (waarmede de Regeering Zich vereenigde) zijn standpunt uiteen nopens de vraag of opzet als element van overtredingen bestaanbaar is en zoo ja of er bezwaar tegen bestaat dit element in de omschrijving van strafbepalingen in locale verordeningen op te nemen.

In bedoeld schrijven werd er o.m. opgewezen dat in overeenstemming met de leer van Simons en Van Hamel, kan worden aangenomen, dat niet alleen bij misdrijven doch ook bij overtredingen valt te onderscheiden tusschen dolus en culpa, omdat verschillende overtredingen — bijv. baldadigheid — slechts in doleusen vorm denkbaar zijn. Nu kan men het hier bedoelde opzet, dat alleen op de handeling gericht is wel formeel, of gelijk Gombault (in een artikel in het W. v. h. Recht No. 10464) doet, oneigenlijk noemen tegenover het materiele of eigenlijke opzet, dat tevens op de veroorzaking van een gevolg is gericht, maar in abstracto valt niet in te zien, waarom bij overtredingen niet ook materieel opzet als element

van het strafbare feit zou kunnen worden opgenomen.

De Nederlandsche strafwetgeving geeft er dan ook onderscheidene, door Mr. Gombault in zijn artikel in W. 10464 genoemde — zij het ook bestreden — voorbeelden van. Te onzent valt bijv. te wijzen op artikel 13 juncto 48, leden 1 en 2 der Wegverkeersordonnantie.

Hiermede is evenwel niet gezegd, dat nu ook steeds zonder bezwaar opzet als element van het strafbare feit in de wettelijke omschrijving kan worden opgenomen. In het algemeen gesproken is eer het tegendeel waar.

Vooreerst toch is er de theoretische bedenking, dat deze opneming in strijd komt met de systematiek van onze strafwetgeving. Terwijl toch de wetgever bij de omschrijving van misdrijven in het Wetboek van Strafrecht telkens nauwgezette aanwijzing van den schuldgraad beoogde, heeft hij zulks bij de overtredingen opzettelijk nagelaten (zie ook: Van Hamel, 4e druk, pagina's 182 en 274).

Bovendien rijst tegen het opnemen van opzet als element van het strafbare feit het niet te verwaarloozen practische bezwaar, dat de bewijslast voor den vervolgingsambtenaar zoo zeer kan worden verzwaaard, dat de werking der strafbepaling goeddeels illusoir wordt.

Intusschen zijn op de hierboven als wenschelijk gestelden algemeenen regel uitzonderingen te verdedigen. Er kan gegronde reden zijn — te denken

is bijv. aan artikel 13, sub a der Wegverkeersordonnantie — om een bepaalde handeling of nalatigheid in culposen vorm niet, in dolozen vorm wel strafbaar te stellen. Uiteraard zou de ordonnantiegever een dergelijk delict als misdrijf kunnen qualificeeren, doch voor de locale gemeenschappen is deze weg afgesneden, aangezien de in haar verordeningen opgenomen strafbare feiten slechts overtredingen en geen misdrijven zijn.

In dit verband dient er nog de aandacht op gevestigd te worden, dat in de, den locale besturen bij het rondschrĳven van den 1sten Gouvernements Secretaris van 15 Februari 1937 No 317/A toegezonden modelverordeningen ter uitvoering van de W.V.O. en de W.V.V. eenige handelingen strafbaar gesteld zijn, waarbij opzet tot element van het strafbare feit wordt gemaakt (vgl. o.m. artikel 4).

Te dien aanzien wijst de Directeur van Binnenlandsch Bestuur er op, dat alleen reeds de wensch om volkomen aansluiting bij de W.V.O. en de W.V.V. te zoeken, tot opneming van opzet als element van het strafbare feit in bedoelde modellen heeft geleid.

H.

336. Brieven van den Directeur B. B. ddis. 21 Juni en 30 October 1937 Nos. Dec 102 aj/4/10 en Dec. 102aj/8/24, jo. de omslagvellen resp. ddis. 18 Augustus en 17 November 1937 Nos. 19784 en 29618/30979.

Vaststelling van met de bezoldigingsregeling samenhangende regelingen door het College van Burgemeester en Wethouders, c.q. den Burgemeester.

Preventief toezicht van het College van Gedeputeerden op alle transporttoelageregelingen van lagere gemeenschappen.

Vernietiging van besluiten van Burgemeesters.

Bij artikel 38 der Stadsgemeente-ordonnantie (zooals dit artikel luidt ingevolge de wijziging in Staatsblad 1935 No. 494) is bepaald, dat de regeling van de *bezoldiging* der gemeenteamtĳnaren wordt vastgesteld door *den raad*. Aangezien de vaststelling van de met deze bezoldigingsregeling samenhangende regelingen niet uitdrukkelijk aan dit college is voorbehouden, is het toelaatbaar te achten, dat de raad zijn regelende bevoegdheid ten deze aan het college van dagelijksch bestuur (en waar dit college niet bestaat: aan den Burgemeester) delegeert.

Uiteraard zullen dan echter de door het college van B en W., c.q. den Burgemeester vastgestelde

regelingen ingevolge het eerste lid van genoemd artikel 38 der Stadsgemeente-ordonnantie aan de goedkeuring van het College van Gedeputeerden zijn te onderwerpen.

Dat artikel 77 der Stadsgemeente-ordonnantie niet op dergelijke besluiten van het dagelijksch bestuur van toepassing is, levert geen bezwaar op. Immers dit beteekent alleen, dat de door het dagelijksch bestuur vastgestelde regelingen niet door het enkel verloop van den in het 2de lid van dat artikel genoemden termijn, van kracht kunnen worden, en dat van de beslissing van Gedeputeerden geen beroep mogelijk is op den voet van het 5de lid van hetzelfde artikel. Echter beteekent dit niet, dat dergelijke besluiten rechtskracht zouden kunnen verkrijgen zonder dat zij door het College van Gedeputeerden zijn goedgekeurd.

Voorts is ook het bezwaar, dat artikel 150 der Stadsgemeente-ordonnantie niet op besluiten van den Burgemeester (bij gebreke van een college van B. en W.) van toepassing is van weinig beteekenis. Dit artikel is toch niet te beschouwen als een bepaling, welke de organen aanwijst, die *bevoegd* zijn in geval van vernietiging c.q. niet-goedkeuring v.z.v. noodig opnieuw in de behandelde zaak te voorzien, doch moet worden opgevat als een voorschrift, waarbij aan bepaalde organen de *verplichting* daartoe wordt opgelegd. Dat deze verplichting voor den Burgemeester niet uitdrukkelijk is vastgelegd, zal in de practijk geen bezwaar opleveren, aangezien te verwachten is, dat voor zoover een nadere voorziening van een niet-goedgekeurde regeling noodig is, de Burgemeester stellig hiertoe zal overgaan. Mocht nochtans het geval zich voordoen, dat een Burgemeester niet overgaat tot een nadere vaststelling van een niet-goedgekeurde met de bezoldigingsregeling samenhangende regeling, en kan de stadsgemeenteraad zich met 's Burgemeesters oordeel niet vereenigen, dan is de raad bevoegd de delegatie aan het dagelijksch bestuur (d i. in het onderhavige geval: de Burgemeester) in te trekken en zelf de noodig geachte regeling vast te stellen. Tenslotte zou ook de Regeering terzake kunnen ingrijpen en ingeval eenig onderwerp betreffende de financieele rechtspositie der locale ambtenaren dringend voorziening zou behoeven, al of niet op voorstel van Gedeputeerden, gebruik kunnen maken van de Haar ingevolge Staatsblad 1935 No. 495 toekomende bevoegdheid

* * *

Zooals in het rondschrĳven van den Adviseur

voor de Decentralisatie van 5 Maart 1936 No. Dec. 4/3/5 (opgenomen onder No. 252 van de rubriek „Administratieve Jurisprudentie” van Locale Belangen ddo. 1 April 1936 No. 7) is uiteengezet, stelt de Regeering zich op het standpunt, dat onder den term „met de bezoldigingsregeling samenhangende regelingen” is te verstaan „de geheele financieele rechtspositie der locale ambtenaren, zoo ruim mogelijk geïnterpreteerd”.

Op grond van deze uitspraak behoort een transporttoelageregeling (reis-, toelage-, automobielerregeling en regeling betreffende de vaststelling van kilometergelden) evenzeer tot de met de bezoldigingsregeling samenhangende regelingen.

De vraag is gerezen of elke vervoerstoelageregeling hieronder begrepen moet worden. Immers, blijkens de memorie van antwoord betreffende de tot het Staatsblad 1935 No. 494 geleid hebbende ontwerp-ordonnantie (Volksraadsstukken 1935/1936 — Ond. 69 — Stuk 1, blz. 3) kunnen regelingen betreffende transporttoelagen, als de transporttoelage inderdaad is een vergoeding voor werkelijke vervoerskosten, niet geacht worden met de bezoldigingsregeling samen te hangen.

In verband hiermede zou strikt genomen bij elke vervoerstoelageregeling dienen te worden onderzocht, of zij wellicht meer dan de werkelijke vervoerskosten vergoedt, in welk geval zij aan hogere goedkeuring onderworpen is. Practisch is zulks evenwel ondoenlijk, met name omdat van colleges van dagelijksch bestuur in het algemeen bezwaarlijk kan worden verwacht, dat zij een door hen zelf ontworpen vergoedingsregeling ter goedkeuring zullen voorbrengen uit overweging, dat de vergoeding opzettelijk hooger is gesteld dan werkelijk aan vervoerskosten door de betrokken ambtenaren wordt besteed.

Intusschen kan een onderzoek als evenbedoeld ook gevoegelijk achterwege blijven. Een transporttoelageregeling bepaalt zich immers tot het stellen van algemeene normen en aangenomen kan worden, dat de volgens die normen toegekende vergoedingen in den regel niet precies zullen aansluiten bij het bedrag der werkelijk gemaakte kosten. Die afwijkingen zullen meestal wel in het voordeel der ambtenaren uitvallen, zoodat in het algemeen genomen elke vervoerstoelageregeling hogere goedkeuring behoeft.

Vindt de hogere goedkeuring mitsdien steun in de wettelijke bepalingen, zij is ook gewenscht, omdat hierdoor voorkomen kan worden, dat de autonome gemeenschappen onderling aanmerkelijk

afwijkende regelingen vaststellen, die geen rechtvaardiging vinden in de locale omstandigheden en daardoor licht tot misnoegen bij de betrokken ambtenaren leiden.

In dit verband werd nog de aandacht gevestigd op de in het zittingsjaar 1936/1937 (Handelingen, blz. 741) in den Volksraad geuite critiek op de omstandigheid, dat reistoelagen e.d. in Oost-Java hooger zijn dan in Midden-Java (de betrekkelijke regelingen zijn nog vóór de totstandkoming van de Staatsbladen 1935 Nos. 494 en 495 vastgesteld), met het gevolg, dat de in laatstgenoemde provincie werkzame ter beschikking gestelde landsdienaren zich min of meer misdeeld voelen.

Met de hierboven weergegeven opvatting van den Directeur B.B. stemde de Regeering in bij de in het opschrift vermelde omslagvellen.

H.

337 Gedeputeerden Oost-Java, 30 October 1937 No. W. 14/47/11.

Het ontbreken van een vereischte H. O.-vergunning.

Indien de houder van een inrichting, waarvoor een Hinderordonnantie-vergunning vereischt is, niet kan aantonen, dat voor die inrichting een vergunning is verleend en dit laatste evenmin in de betrokken overheidsarchieven is na te gaan, moet de inrichting — behoudens het in de volgende alinea vermelde — geacht worden zonder de vereischte vergunning te zijn opgericht. Door den houder zal derhalve alsnog het verzoek om eene vergunning moeten worden ingediend, welk verzoek op de gewone, in de Hinderordonnantie voorgeschreven wijze wordt behandeld, waarna de vergunning, indien zich geen bezwaren, ontleend aan vrees voor gevaar, schade of hinder van de omwonenden daartegen verzetten, al of niet voorwaardelijk wordt verleend.

Indien vaststaat of aangetoond kan worden, dat een inrichting, waarvoor een Hinderordonnantie-vergunning vereischt is, reeds bij de inwerkingtreding van die ordonnantie op 1 Augustus 1926 bestond, moet zij geacht worden krachtens een vergunning op den voet der ordonnantie te zijn opgericht (artikel 18, lid 3). In dit geval kunnen echter, indien de ondervinding de noodzakelijkheid daarvan mocht hebben aangetoond, nader voorwaarden worden gesteld met inachtneming van het bepaalde in artikel 11 der Hinderordonnantie, dat alsdan van toepassing is.

C. M. H.

In
kun
Rege
over
en a
ling
saur
duid
punt
nom
niet
mee
indie
finar
In
lang
nen,
later
toch
V
saur
een
geze
tege
wor
dit
bij d
wij
kijke
hebb
hebb
naar